

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120211713
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120211713.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: F. G., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v E., na ul. XX. U. XX, právne zastúpeného: Mgr. Petrom Troščákom, advokátom, so sídlom v Prešove, na ul. Hlavnej č. 50, proti žalovanému: C. W., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v A. č. XX, právne zastúpenému AK MAZANEC, s.r.o., so sídlom v Prešove, na ul. Metodovej č. 3331/12, IČO: 53 494 920, o náhradu škody s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 29.04.2021 č.k. 16C 91/2020-74, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby.

Zrušuje rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej rozsudkom Okresného súdu Prešov z 12.11.2018 vydaným vo veci 4T 77/2018, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, uzatvorená medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Prešov a žalovaným bol žalovaný uznaný vinným, že dňa 21.11.2016 v čase o 19.00 hodine viedol ako vodič osobné motorové vozidlo po komunikácii na ul. XX. U. v E., kde z dôvodu nevenovania sa dostatočne vedeniu vozidla a nesledovania situácie v cestnej premávke porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) a § 4 ods. 1 písm. e) Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke o zmene a doplnení niektorých zákonov a prednou časťou vozidla narazil do žalobcu, ktorý prechádzal cez cestu z ľavej strany na pravú z pohľadu vodiča vozidla, pričom dôsledkom zrážky došlo k ublíženiu na zdraví žalobcu, a to k pomliaždeniu pravej strany záhlavia, pomliaždeniu pravej strany čela, pomliaždeniu pravej hrudno-driekovej oblasti, pomliaždeniu driekovo-krížovej oblasti a pomliaždeniu panvy s dobou liečenia od 21.11.2016 do 13.12.2016 vrátane. Dychové skúšky na zistenie požitia alkoholických nápojov pred a počas jazdy boli u účastníkov dopravnej nehody s negatívnymi výsledkami. Hmotná škoda na vozidle vznikla v sume cca 400 eur, pričom žalovaný bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, za čo mu bol uložený peňažný trest vo výške 400 eur, ako aj náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov a zároveň trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 8 mesiacov. Súd zaviazal žalovaného, aby Všeobecnej zdravotnej poisťovni ako poškodenému nahradil škodu vo výške 364,57 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 12.11.2018.

3. V priebehu konania bola zo strany žalovaného vznesená námietka premlčania, a preto bolo potrebné sa s touto námietkou zaoberať. Z chronológie jednotlivých udalostí, predchádzajúcich tomuto sporovému konaniu, je zrejmé, že k dopravnej nehode došlo dňa 21.11.2016 a k ukončeniu liečenia žalobcu v súvislosti s touto dopravnou nehodou došlo dňa 13.12.2016. Žalobca vyšetrovací spis v trestnom konaní preštudoval dňa 13.06.2018. Lekársky posudok vypracovaný MUDr. C. V. bol vypracovaný dňa 09.09.2020 a žaloba bola doručená súdu dňa 09.10.2020.

4. Subjektívna premlčacia doba v zmysle ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka je dvojročná a plynie od momentu, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Je zrejmé, že žalobca už v priebehu trestného konania mal vedomosť o škode, rovnako tak o tom, kto za ňu zodpovedá. Nemožno preto prisvedčiť právnomu názoru právneho zástupcu žalobcu, že až právoplatnosťou rozhodnutia v trestnom konaní začína plynúť subjektívna premlčacia doba, nakoľko pri dlhoročných trestných konaniach by dochádzalo k neúmernému predlžovaniu tejto subjektívnej premlčacej doby.

5. V prípade nároku na odškodnenie bolesti a za sťaženie spoločenského uplatnenia poškodeného (§ 444 Občianskeho zákonníka) sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Od tohto okamihu plynie subjektívna premlčacia doba. Výška bodového ohodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia následne vyplýva z lekárskeho posudku.

6. V prípade prebiehajúceho trestného konania sa poškodený nedozvie o okolnostiach rozhodných pre plynutie premlčacej doby až po právoplatnosti trestného rozsudku, ale okamihom, keď sa tieto okolnosti skutočne dozvie. Aj keď až právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní je rozhodnuté o vine obžalovaného, neplatí automaticky, že až týmto dátumom sa poškodený dozvedá o tom, kto za škodu zodpovedá. Dátum právoplatnosti rozhodnutia je závislý od procesných okolností, ktoré nastali v priebehu konania a s vedomosťou poškodeného o škode a škodcovi priamo nesúvisí. Znalosť poškodeného o osobe škodcu sa viaže k okamihu, keď dostal informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok, ktorá konkrétna osoba za škodu zodpovedá.

7. Jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví sú samostatnými nárokmi, pri ktorých plynie vlastná premlčacia doba. Začiatok ich plynutia je stanovený okamihom, keď sa poškodený dozvie o škode a zodpovednej osobe. Ide o tzv. subjektívnu premlčaciu lehotu, pričom tzv. objektívna premlčacia lehota sa v prípade nároku na náhradu škody na zdraví neuplatňuje.

8. Je faktom, že poškodený v trestnom konaní si nemusí uplatniť nárok na náhradu škody v trestnom konaní, avšak vystavuje sa riziku premlčania svojho nároku. Z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.05.2019 č.k. I. ÚS 193/2019-16, ktorým bola ústavná sťažnosť žalobcu odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, vyplýva, že žalobca má možnosť po právoplatnosti rozsudku vydaného vo veci 4T 77/2018 Okresného súdu Prešov uplatniť si svoje nároky v civilnom konaní. Ústavný súd SR však nikde nekonštatoval, aby nárok žalobcu na náhradu škody nebol premlčaný, resp. že premlčacia doba plynie od právoplatnosti trestného rozsudku.

9. Z uvedeného preto vyplýva, že aj v prípade, ak by došlo k začiatku počítania subjektívnej premlčacej doby odo dňa 13.12.2016, kedy došlo k ukončeniu liečenia s možnosťou vykonať bodové ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, alebo by sa začiatok premlčacej doby počítal od 13.06.2018, kedy bol vyšetrovací spis preštudovaný žalobcom, k márnemu uplynutiu lehoty by došlo v prvom prípade dňa 13.12.2018 a v druhom prípade dňa 13.06.2020, pričom v oboch prípadoch by došlo k uplynutiu premlčacej doby, nakoľko žaloba na súde bola podaná dňa 09.10.2020.

10. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol.

11. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 ods. 1 C.s.p.

12. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že napadnuté výroky nemajú relevantnú oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom nie sú ani riadne odôvodnené. Napadnutý rozsudok tak zjavne nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

13. Výrok o zamietnutí žaloby je nedostatočne odôvodnený s prihliadnutím na lakonickú (úsečnú) právnu argumentáciu, vnútorný rozporný, keďže nie je zjavné, ako bolo ustálené začatie a skončenie premlčacej doby a taktiež nepresvedčivý s ohľadom na absenciu čo i len jedného odkazu na konštantnú rozhodovaciu prax vyšších súdov v skutkovo obdobných veciach, obzvlášť vo vzťahu k plynutiu premlčacej doby. Podľa R 38/1975 premlčacia doba začína plynúť dňom, keď sa poškodený skutočne (nie iba predpokladane) dozvedel o škode, t.j. kedy nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy určitého druhu, ktorý možno natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde a ďalej o tom, kto za škodu zodpovedá. Z odbornej literatúry vyplýva, že nárok na náhradu škody na zdraví vzniká dátumom vyhotovenia lekárskeho posudku. Tento časový moment je dôležitý z hľadiska premlčania nároku na náhradu škody, kde podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí dvojročná subjektívna doba, ktorá sa počíta od momentu, keď sa poškodený dozvie o škode. Pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť ohodnotila v lekárskom posudku. Lekársky posudok sa spravidla vydáva až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

14. Z ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia vyplýva, že náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytujú na základe lekárskeho posudku. Je teda logické, že bez lekárskeho posudku nie je možné nadobudnúť vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy určitého druhu, ktorý možno natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde. Lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia bol vyhotovený dňa 09.09.2020 MUDr. C. V.. Do 09.09.2020 neexistoval žiaden lekársky posudok, ktorý by obsahoval bodové ohodnotenie zranení. Navyše nárokom žalobcu na náhradu škody sa zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 21.05.2019 vo veci I. ÚS 193/2019, ktorý konštatoval, že žalobca si nárok na náhradu škody môže po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 12.11.2018 sp. zn. 4T 77/2018 uplatniť v civilnom konaní, v ktorom bude mať zjednodušenú pozíciu. Nie je zjavné, na základe čoho súd prvej inštancie predpokladal, že Ústavný súd Slovenskej republiky nevie nič o premlčacej dobe pri náhrade škody na zdraví, resp. nemožno dôjsť k záveru, že by Ústavný súd Slovenskej republiky odkázal žalobcu na podanie žaloby v civilnom konaní, kde by bol daný nárok premlčaný.

15. Znalecký posudok č. 110/2017 vypracovaný MUDr. H. a ani doplnok tohto znaleckého posudku neobsahujú určenie bodového hodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v súvislosti so zistenými zraneniami, pretože táto otázka ani len nebola položená znalcovi v uznesení o pribratí znalca zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Žalobca poukazoval na to, že nezákonným postupom povereného príslušníka policajného zboru a Okresnej prokuratúry Prešov došlo k tomu, že znalecký posudok č. XXX/XXXX a ani doplnok tohto znaleckého posudku neobsahujú určenie bodového hodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v súvislosti so zistenými zraneniami, pretože táto otázka ani len nebola položená znalcovi v uznesení o pribratí znalca, v dôsledku čoho bolo žalovanému absolútne znemožnené sa domáhať nároku na náhradu škody v trestnom konaní v zmysle § 46 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku a tento nárok riadnym spôsobom uplatniť v súlade s ust. § 46 ods. 3 Trestného poriadku do skončenia vyšetrovania. Prvoinštančný súd v predmetnej veci prehliadol všetky procesné pochybenia orgánov činných v trestnom konaní v priebehu vyšetrovania a až priam ľahostajne a akademicky pristupoval k tomu, že žalobca ako poškodený má právo na riadne uplatnenie nároku na náhradu škody už priamo v trestnom konaní.

16. Žalovaný námietku premlčania nevzniesol pri prvom úkone, ktorý mu patril, ale urobil tak až v druhom vyjadrení zo dňa 29.12.2020. Na vznesenú námietku premlčania reagoval žalobca vo vyjadrení zo dňa 26.01.2021 a označil ju za irelevantnú. Žalobca sa k námietke premlčania vyjadril aj na pojednávaní konanom dňa 30.03.2021. V tomto vyjadrení poukázal aj na zlý úmysel pri vznesení námietky premlčania zo strany žalovaného a na potrebu sankcionovania takéhoto konania žalovaného. Vznesenie námietky premlčania zo strany žalovaného je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17. Okrem toho je nepochybné, že žalovaný dňa 12.11.2018, kedy pred trestným súdom urobil vyhlásenie, že sa zaväzuje nahradiť škodu, ktorú trestným činom spôsobil, uznal právo žalobcu na náhradu škody v zmysle ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

18. Čo sa týka trov konania, o týchto sa malo rozhodovať podľa ust. § 257 C.s.p.

19. Žalovaný navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

20. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby nie je opodstatnené.

21. Vo veci samej sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré odkazuje.

22. Vo veci nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalobcu, podľa ktorého nárok na náhradu škody na zdraví vzniká dátumom vyhotovenia lekárskeho posudku. V prípade odškodnenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia upraveného v ust. § 444 Občianskeho zákonníka sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy sa jeho zdravotný stav ustálil a bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Akonáhle je zdravotný stav poškodeného ustálený, možno ohodnotiť bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Týmto okamihom sú teda bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia zistené bez ohľadu na to, kedy je vyhotovený posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia. Posudok je len podkladom pre záver o vytrpenej bolesti a sťažení spoločenského uplatnenia. Vyššie uvedené priamo vyplýva z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2011 vydaného vo veci 4Cdo 152/2010.

23. Z ďalšieho rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.03.2019 vydaného vo veci 3Cdo 66/2018 vyplýva, že o škode sa poškodený dozvie vtedy, keď možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie ním vytrpenej bolesti a sťaženia jeho spoločenského uplatnenia, lebo až vtedy má k dispozícii skutkové okolnosti, z ktorých možno zistiť škodu a jej rozsah. Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku podaného v zmysle ust. § 7 a § 8 zákona č. 437/2004 Z.z., pričom sadzby bodového hodnotenia sú ustanovené v prílohách tohto zákona. Pre účely odškodnenia úrazu možno zdravotný stav poškodeného posúdiť až po skončení jeho liečby a odstraňovaní následkov zdravotného poškodenia. Z hľadiska odškodnenia pritom nie je určujúce, kedy, v akom časovom odstupe od vytrpenia bolesti alebo sťaženia spoločenského uplatnenia znalec v súlade s ustanoveniami zákona č. 437/2004 Z.z. vyhotovil posudok. Opačný názor by viedol k tomu, že určujúci by nebol objektívny stav (poškodenie zdravia, rozsah vytrpenej bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia), ale okolnosti subjektívnej povahy, podmienené napr. tým, kedy bolo znalcovi uložené vyhotovenie znaleckého posudku, alebo s akým časovým odstupom ho znalec vypracoval.

24. Podľa ust. § 106 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

25. Zásadne je potrebné vychádzať z toho, že jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví sú samostatnými nárokmi, u ktorých bežia samostatné premlčacie doby. Počiatok ich behu je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a zodpovednej osobe. Jedná sa o tzv. subjektívnu premlčaciu dobu, pričom tzv. objektívna premlčacia doba upravená v ust. § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa v prípade nároku na náhradu škody na zdraví neuplatňuje. Počiatok subjektívnej premlčacej doby u práva na náhradu škody sa viaže na okamžik, kedy poškodený preukázateľne nadobudol vedomosť o tom, že mu vznikla škoda a kto za ňu zodpovedá a nezávisí teda na tom, či a kedy si poškodený zabezpečí dostatok dôkazov alebo kedy sa vytvorí pre neho priaznivejšia procesná situácia na to, aby skutkové okolnosti, o ktorých má vedomosť, mohol v súdnom konaní preukázať.

26. V prejednáwanej veci, ako to vyplýva z obsahu spisu, k ukončeniu liečenia žalobcu, tak ako na to správne poukazuje prvoinštančný súd, došlo dňa 13.12.2016. V tom čase teda zdravotný stav žalobcu bol ustálený natoľko, že bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia.

27. O osobe zodpovednej za škodu sa žalobca dozvedel v rámci trestného konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 4T 77/2018 po preštudovaní vyšetrovacieho spisu dňa 13.06.2018.

28. Od momentu ukončenia liečby žalobcu dňa 13.12.2016, ako aj od momentu zistenia osoby zodpovednej za vzniknutú škodu na zdraví žalobcu dňa 13.06.2018 do dňa podania žaloby 09.10.2020, uplynula zákonom stanovená dvojiročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody na zdraví vyplývajúca z ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

29. Žalovaný v priebehu konania námietku premlčania vzniesol a v tejto súvislosti je právne bezvýznamné, že tak urobil až vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 29.12.2020. Námietka premlčania bez akýchkoľvek pochybností predstavuje jeden z prostriedkov procesnej obrany žalovaného.

30. Sudcovská koncentrácia konania je upravená v ust. § 153 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov. V danom prípade k vzneseniu námietky premlčania zo strany žalovaného došlo ešte predtým ako bolo vo veci na deň 30.03.2021 nariadené pojednávanie, pričom išlo len o jediné pojednávanie, na ktorom zároveň došlo k vyhláseniu dokazovania za skončené podľa ust. § 182 C.s.p. a pojednávanie bolo odročené iba za účelom vyhlásenia rozsudku na deň 29.04.2021. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania nebolo potrebné nariadiť ďalšie pojednávanie, alebo vykonať ďalšie úkony zo strany súdu. Rovnako námietka premlčania bola vznesená pred vyhlásením uznesenia, ktorým sa dokazovanie skončilo, teda pred uplynutím objektívnej časovej hranice pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyplývajúcej z ust. § 154 C.s.p. upravujúceho zákonnú koncentráciu konania.

31. Neopodstatneným je tiež tvrdenie o rozpore vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaného vo veci 1Cdo 148/2004 dôvodné vznesenie námietky premlčania nemožno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z ďalšieho rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 41/2012 vyplýva, že dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje. Ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

32. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že žalovaný sa ničím nepodieľal na oneskorenom uplatnení nároku na náhradu škody zo strany žalobcu. Uvedené priamo vyplýva z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.05.2019 č.k. I. ÚS 193/2019-16. Týmto uznesením bola zamietnutá ústavná sťažnosť žalobcu vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na efektívny opravný prostriedok a spravodlivý proces podľa článku 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 4T 77/2018 a jeho rozsudkom z 12.11.2018.

33. Ústavný súd SR po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia okresného súdu skonštatoval, že tento vyslovil vinu páchatelovi trestného činu, teda vodičovi motorového vozidla, ktorý zaviniel dopravnú nehodu a postupom predpokladaným § 334 ods. 1 Trestného zákona rozhodol o prejednávacom skutku, jeho právnej kvalifikácii a treste a to v kontexte schválenej dohody o vine a treste. Ďalšími výrokmi napadnutého rozhodnutia okresného súdu bolo rozhodnuté o uložení náhradného trestu odňatia slobody v prípade, ak by peňažný trest nebol zaplatený, zároveň uložil aj trest súvisiaci s činnosťou, ktorú páchatel skutku vykonával a to zákaz činnosti viesť motorové vozidlá v rámci zákonnej sadzby a napokon rozhodol aj o náhrade škody Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s., vynaloženej v súvislosti s poskytnutím zdravotnej starostlivosti sťažovateľovi.

34. Okresný súd vo svojom napadnutom rozhodnutí nerozhodol samostatným výrokom aj o povinnosti na náhradu škody sťažovateľovi, keďže si tento síce nárok na náhradu škody uplatnil, ale ho nevyčísľil s odôvodnením, že prokurátor nezadal znalcovi otázky súvisiace s bodovým ohodnotením zranení. V tomto smere ide o pochybenie na strane samotného sťažovateľa a nie vo veci konajúceho súdu, keďže vychádzajúc z platnej právnej úpravy je vecou poškodeného konať tak, aby si nárok na náhradu škody uplatnil nielen čo sa týka jeho základu, ale aj primeranej výšky, resp. primeranosť výšky škody určí vo veci konajúci súd zo zistených faktov a príslušných podkladov. Na tomto mieste Ústavný súd SR poukázal na to, že sťažovateľ bol riadne v prípravnom konaní vypočutý v procesnom postavení svedka - poškodeného a bolo mu vo veci konajúcim orgánom činným v trestnom konaní aj odovzdané príslušné poučenie obsahujúce kontakty na organizácie poskytujúce pomoc poškodeným v trestnom konaní. Riadiac sa uvedeným poučením mohol sám poškodený kontaktovať príslušné organizácie, kde by zistil informáciu o tom, ako postupovať v jeho právnej veci. Taktiež sa mohol obrátiť priamo na súd a požiadať o ustanovenie právneho zástupcu, pričom ani túto možnosť sťažovateľ nevyužil.

35. V ďalšom Ústavný súd SR poukázal aj na skutočnosť, že sťažovateľ je v zmysle § 10 ods. 11 Trestného poriadku stranou v trestnom konaní, z čoho okrem iného vyplýva aj to, že uznesenie o pribratí znalca MUDr. D. H. z 20.10.2017 mu bolo ako strane trestného konania doručené a mal a mohol proti nemu podať sťažnosť práve z dôvodu, že v ňom absentovala povinnosť obodovania jeho zranení a z tohto bodového hodnotenia je potom možné určiť hodnotu zranení a teda výšku škody. Okresný súd teda postupoval správne, keď vo svojom napadnutom rozhodnutí sťažovateľa ako poškodeného neodkázal na uplatnenie si nároku v civilnom konaní, teda v prípade sťažovateľa nerozhodol o nároku na náhradu škody žiadnym spôsobom. V tejto súvislosti Ústavný súd SR poukázal na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej uvádza, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR alebo práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Teda z konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušenie základných práv a slobôd.

36. K uplatneniu nároku na náhradu škody v civilnom konaní Ústavný súd SR uviedol, že sťažovateľ v rámci prípravného konania rezignoval na všetky svoje trestným poriadkom ponúkané práva s výsledkom neuplatnenia si výšky nároku na náhradu škody, v dôsledku čoho si právne účinným spôsobom neuplatnil nárok na náhradu škody v trestnom konaní. V slobodnej spoločnosti je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva hájili a starali sa o ne, pretože práva patria bdelym. Ten, kto sa stavia k ochrane svojich práv s neospravedliteľnou ľahostajnosťou alebo nevedomosťou, nemôže s úspechom požadovať ochranu týchto práv ihneď na Ústavnom súde SR, ako to urobil v tomto konaní sťažovateľ.

37. Zároveň Ústavný SR podotkol, že sťažovateľ má po právoplatnosti rozsudku okresného súdu zo dňa 12.11.2018 č.k. 4T 77/2018-166 možnosť uplatniť si svoje nároky v civilnom konaní, kde bude mať v zásade zjednodušenú pozíciu, keďže predmetom dokazovania už nebude vznik škody, zistenie vinníka škodovej udalosti, príčinný vzťah medzi vznikom škody a konaním vinníka a podobne, pretože všetky tieto skutočnosti sú už zistené a verifikované právoplatným rozhodnutím súdu v trestnom konaní. Príslušný súd v civilnom sporovom konaní je rozhodnutím súdu v trestnom konaní viazaný (§ 193 C.s.p.).

38. Pokiaľ ide o upozornenie Ústavného súdu SR na možnosť žalobcu uplatniť si svoje nároky v civilnom konaní, z tohto vôbec nevyplýva, aby Ústavný súd SR sa zaoberal otázkou premlčania. V čase vydania rozhodnutia Ústavným súdom SR námietka premlčania zo strany žalovaného ani vznesená nebola, nakoľko sa tak stalo až v súvislosti s prebiehajúcim konaním o náhradu škody vedeným na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16C 91/2020. Uplynutím premlčacej doby totiž právo na náhradu škody nezaniká. Premlčanie je v súlade s ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka definované ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie námietky premlčania znamená, že súd nemôže premlčané právo priznať.

39. Rovnako nemožno súhlasiť s konštatovaním žalobcu o uznaní jeho práva na náhradu škody zo strany žalovaného v zmysle ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

40. Ustanovenie § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka obsahuje odchýlku od všeobecnej úpravy premlčacej doby, na základe ktorej sa v ňom uvádzajú prípady práv, ktoré sa premlčujú v desaťročnej premlčacej dobe. Ide o práva zistené na to povolaným orgánom alebo potvrdené iným spoľahlivým spôsobom, o existencii ktorých by preto nemali byť žiadne pochybnosti. Na základe zákonom predpokladaných skutočností dochádza k prerušeniu plynutia premlčacej doby, čo znamená, že doba, ktorá dovtedy uplynula, sa stáva právne celkom bezvýznamnou, a preto ak zasa dôjde k premlčaniu toho istého práva, nezapočíta sa, ale začne plynúť nová desaťročná premlčacia doba. O jeden z prípadov prerušenia premlčania ide vtedy, keď dlžník uznal právo, o premlčanie ktorého ide. Uznatie práva ako jednostranný úkon dlžníka musí spĺňať všetky náležitosti, ktoré zákon predpisuje pre právne úkony (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Uznesenie musí byť navyše urobené v písomnej forme. Ak malo mať písomné uznanie práva dlžníkom právne účinky predpokladané zákonom, musí byť z formálnej aj z obsahovej stránky v súlade s ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto treba v jeho písomnom uznaní uviesť tak dôvod, ako aj výšku tohto práva. Na platnosť uznávacieho prejavu sa vyžaduje, aby dlžník uznal určitý záväzok, ktorý musí byť identifikovateľný. Žalovaný takýto prejav ani v priebehu trestného konania neurobil. Nebolo to ani objektívne možné, nakoľko, ako to už konštatoval Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 21.05.2019 č.k. I ÚS 193/2019-16, žalobca svoj nárok na náhradu škody vôbec nevyčíslil. K vyčísleniu nároku na náhradu škody došlo len zo strany Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. a to vo výške 364,57 eur, ktorá bola tomuto subjektu aj priznaná.

41. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby ako vecne správny potvrdil.

42. Zároveň v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušil rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

43. Žalobca je invalidným dôchodcom a osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Ako sa s touto skutočnosťou vyrovnal konajúci súd pri rozhodovaní o trovách konania sa z odôvodnenia rozhodnutia zistiť nedá. Ust. § 257 C.s.p. pritom umožňuje súdu výnimočne nepriznať náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

44. Tieto dôvody hodné osobitného zreteľa predmetom skúmania neboli, a preto rozhodnutie o trovách je zaťažené vadou nepreskúmateľnosti.

45. V ďalšom konaní po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie zistiť možnosť výnimočnej aplikácie ust. § 257 C.s.p. pri rozhodovaní o trovách na prejednávanú vec.

46. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

47. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).